

**Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Lublinie**

Lublin, dnia 13 maja 2011 r.

**Pani
Krystyna Szałas
Kierownik
Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej
w Wilkowie**

LLU-4101-02-03/2011
P/11/176

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli (Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701 ze zm.), zwanej dalej ustawą o NIK, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Lublinie przeprowadziła w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Wilkowie (dalej: „OPS”), kontrolę w zakresie udzielania pomocy poszkodowanym w wyniku powodzi występujących w 2010 r.

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli podpisanym w dniu 19 kwietnia 2011 r., Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 60 ustawy o NIK, przekazuje Pani Kierownik niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli negatywnie ocenia realizację zadań w zakresie udzielenia pomocy poszkodowanym w wyniku powodzi występujących w 2010 r.

Ocenę tę uzasadniają:

- nieudzielenie, do końca 2010 r. pomocy przewidzianej rządowym programem pomocy dla rodzin rolniczych, w których gospodarstwach rolnych i działach specjalnych produkcji rolnej powstały szkody spowodowane przez powódź, obsunięcie się ziemi lub huragan w 2010 r.,
- wypłacenie 27 pracownikom samorządowym i jednemu poszkodowanemu w wyniku powodzi, zasiłków celowych ze środków otrzymanych w ramach pomocy od innych j.s.t. z naruszeniem zasad ich przyznawania,
- przekroczenie 30 – dniowego terminu zakończenia postępowań w sprawach o udzielenie pomocy finansowej poszkodowanym w wyniku powodzi,
- nierzetelne ewidencjonowanie wniosków poszkodowanych o wypłatę zasiłków i decyzji o przyznaniu lub odmowie przyznania pomocy,

- niejednolite ustalanie wysokości zasiłków na remont/odbudowę budynków do 100 tys. zł.

W kontrolowanym okresie z otrzymanych za pośrednictwem Gminy Wilków środków z budżetu państwa w wysokości 65.714,0 tys. zł, OPS wypłacił zasiłki na kwotę 64.709,3 tys. zł z tego: 8.646,0 tys. zł. przyznając zasiłki w wysokości do 6000 zł po I fali powodziowej dla 1.442 rodzin (osób); 1.429,5 tys. zł. po II fali powodziowej w wysokości od 500 do 2000 zł dla 1.200 rodzin (osób); 6.469,1 tys. zł przyznając zasiłki na remont mieszkań w wysokości do 20 tys. zł dla 385 rodzin (osób); 47.646,7 tys. zł przyznając zasiłki na remont budynków/mieszkań w wysokości do 100 tys. zł dla 710 rodzin (osób) oraz 518,0 tys. zł na zasiłki w wysokości do 300 tys. zł dla 3 rodzin (osób).

1. Kierownik OPS do końca 2010 r. nie przyznał i nie wypłacił zasiłków dla 586 rodzin rolniczych w ramach pomocy przewidzianej w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 13 lipca 2010 r. w sprawie szczegółowych warunków realizacji programu pomocy dla rodzin rolniczych, w których gospodarstwach rolnych lub działach specjalnych produkcji rolnej powstały szkody spowodowane przez powódź, obsunięcie się ziemi lub huragan w 2010 r. (Dz.U.Nr132, poz.889). OPS posiadał wnioski poszkodowanych złożone w terminie do 30 września, środki w kwocie 987,0 tys. zł przekazane przez Urząd Gminy dnia 28 października oraz od dnia 23 listopada protokoły szacowania szkód w gospodarstwach rolnych i działach specjalnych produkcji rolnej sporządzone przez komisję powołaną zarządzeniem nr 223 Wojewody Lubelskiego z dnia 22 czerwca 2010 r. Wyjaśnienia Kierownika OPS co do przyczyn niezrealizowania tego zadania (późne przekazanie protokołów strat, wykonywanie innych zadań, rozliczanie otrzymanych dotacji, złe warunki funkcjonowania – remiza OSP) nie uzasadniają, zdaniem NIK, odstąpienie od realizacji przez OPS tego zadania. OPS informując pismem z dnia 8 grudnia 2010 r., Wydział Polityki Społecznej LUW o braku możliwości wykorzystania przekazanych środków na pomoc dla rolników, wystąpił o przeniesienie w/w zadania na rok 2011, nie podjął jednak żadnych działań w celu uzyskania np. pomocy organizacyjnej.

2. Wypłacając w okresie od dnia 19 listopada do 31 grudnia 2010 r. zasiłki celowe dla 1028 rodzin (osób) na łączną kwotę 2.620,0 tys. zł. ze środków przekazanych przez inne j.s.t. nie przestrzegano ustalonych zasad zawartych w piśmie Wójta Gminy z dnia 26 października 2010 r. (osoba poszkodowana mogła otrzymać zasiłek w maksymalnej wysokości 2.500 zł

tj. 1.000 zł na zakup opału i pokrycie kosztów energii elektrycznej oraz 1.500 zł na zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych). Stwierdzono, że w dniach 30 i 31 grudnia 2010 r. wypłacono zasiłki w wysokości po 6.000 zł dla: 23 pracowników Urzędu Gminy i 4 pracowników OPS oraz w wysokości 5.000 zł jednej osobie poszkodowanej na łączną kwotę 167,0 tys. zł. Dowolność postępowania uzasadnia podejrzenie wystąpienia mechanizmów korupcyjnych.

3. Kontrola wykazała, że Kierownik OPS nie przestrzegał wymogów art. 4 ust 1 ustawy z dnia 24 czerwca 2010 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z usuwaniem skutków powodzi z 2010 r. (Dz. U. Nr 123, poz. 835 ze zm.), zgodnie z którymi organy administracji publicznej są obowiązane załatwiać sprawy związane z usuwaniem skutków powodzi w pierwszej kolejności i bez zbędnej zwłoki, nie później niż w terminie miesiąca od dnia wszczęcia postępowania. Stwierdzono, że do czasu zakończenia kontroli nie zostało

zakończonych: 14 postępowań o wypłatę zasiłków po przejściu II fali powodziowej (brak możliwości przeprowadzenia wywiadów); 10 wniosków o przyznanie zasiłku w wysokości do 20,0 tys. zł na remont (brak ankiet budowlanych); 7 o przyznanie zasiłku w wysokości do 100,0 tys. zł na remont (brak zgody współwłaścicieli). Wnioski o przyznanie tych zasiłków zostały złożone w 2010 r. Nie rozpatrzono 51 wniosków o zwiększenie kwoty zasiłku do 300 tys. zł na łączną kwotę 4.421,4 tys. zł ze względu na brak środków (poszkodowani ci otrzymali w 2010 r. zasiłki na remont w wysokości powyżej 20 tys. zł na łączną kwotę 3.470,9 tys. zł a następnie uzyskali decyzje PINB o rozbiórce budynku). W wyniku sprawdzenia 10 decyzji o przyznaniu zasiłków do 20 tys. zł na remont budynków/mieszkań ustalono, że 6 z nich wydano po upływie 30 dni od daty złożenia wniosku. Podobne opóźnienia stwierdzono przy badaniu 15 decyzji o przyznaniu zasiłków do 100,0 tys. zł na remont budynków/mieszkań. Ustalono, że 8 z nich wydano przekraczając termin do ich załatwienia.

4. Kontrola wykazała, że w prowadzonych rejestrach, nie zostały ujęte wnioski złożone przez poszkodowanych o wypłatę zasiłków na remont/odbudowę budynków. W rejestrach wydanych decyzji, przyznających zasiłki na zaspokojenie niezbędnych potrzeb życiowych (do 6 tys. zł) do czasu zakończenia kontroli nie było ujętych 421 decyzji, prowadzony rejestr wydanych decyzji odmownych zawierał tylko 29 wpisów, podczas gdy na wnioski złożone o wypłatę zasiłków po przejściu I i II fali powodziowej wydano 504 decyzji odmawiających przyznanie pomocy. Na nierzetelność tej ewidencji mógł mieć wpływ brak ustalonych procedur postępowania w tym zakresie.

5. Niejednolicie ustalano w wydanych decyzjach wysokości zasiłków na remont/odbudowę budynków. Kierownik OPS przyznawał zasiłki w wysokości wynikającej z sporządzonych wycen kosztorysowych niezależnie, czy w wycenach rzeczoznawców uwzględniono podatek VAT czy nie (na 713 sprawdzonych wycen, 209 zawierały 7% podatek VAT, pozostałe 504 nie). Natomiast przyjmując rozliczenia tych zasiłków, uwzględniano faktury i rachunki w kwotach brutto (zawierające podatek VAT). Powodowało to konieczność ponoszenia przez poszkodowanych, którym przyznano zasiłki w kwotach netto, kosztów podatku VAT.

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi, Najwyższa Izba Kontroli wnosi o:

1. Zakończenie wszczętych w 2010 r. postępowań.
2. Udzielenie należytej pomocy poszkodowanym rodzinom rolniczym po otrzymaniu środków na ten cel.
3. Przestrzeganie ustalonych zasad udzielania zasiłków celowych poszkodowanym w wyniku powodzi.

4. Terminowe rozpatrywanie złożonych wniosków o przyznanie zasiłków.
5. Opracowanie zasad ewidencjonowania wniosków o wypłatę zasiłków i wydawanych w tym zakresie decyzji.

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Lublinie, na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, oczekuje przedstawienia przez Panią Kierownik w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków, bądź o działaniach podjętych w celu realizacji wniosków lub przyczynach niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, przysługuje Panu prawo zgłoszenia na piśmie, do Dyrektora Delegatury NIK w Lublinie umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosków zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji o którym mowa wyżej, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK.